

SZENTES és VIDÉKE

POLITIKAI LAP.

A CSONGRÁDVÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megelen vasárnap és csütörtökön.

Előfizetési ár:

Égész évre 3 korona 50 fillér. félre 5 kor. Egész évre 10 kor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Görög-udvar,
hová a káziatok emzondót.

Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket
a kiadóhivatal
mérésélt áron számít fel.

Miniszterek nyilatkozata.

Az ujonclétszám felemelésének igérete dolgában végre nyilatkozott Wekerle Sándor miniszterelnök is, Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter is. Az első határozotlan kijelenti, hogy abból a hírből, mely szerint ő az ujonclétszám felemelését koncedálta volna, egy szó sem igaz. A másik vakmerő valótlanságnak jelenti ki, mintha kész lett volna az ujonclétszám felemelését koncedálni.

Ezt a két nyilatkozatot vártuk. Remelnünk kellett a béke és nyugalom kedvéért, hogy megnyugtadják az országot, hogy megszabadítják attól a lidérenyomástól, amelyet Schönauich nyilatkozata okozott. Az első ütésből fölcusudnak s most már bizunk benne, hogy az ujonclétszám felemelésével szemben fog állani a magyar kormány. Bizunk kell, mert akkora perfidiát, a szavakkal való játéknak olyan mérhetetlen cinizmusát nem merjük föltételezni senkiről a világon, legkevésbé pedig a magyar miniszterelnökről és Kossuth Ferencről, hogy még most is áltassanak bennünket, még most is taktikával, szövegszédéllel akarják elújni azt a kérdést: vállaltak-e garanciát az ujonclétszám felemelésére, vagy sem. Szívesen hiszünk tehát a nyilatkozatnak. Sokkal szívesebben, mint azoknak, amelyek be akarják igazolni, hogy a paktumban a nyilatkozatokkal ellentétes kötések foglaltatnak. A nemzeti név, a békere név, a megígért reformokra név, főleg az általános választói jogretornjára névve bizatóbbnak tartjuk a mai nyilatkozatok igazságát, mint azokat, amelyeket Schönauich szájából hallottunk. Ránk névve nem az a fontos ebben a kérdésben, hogy melyik párt vagy melyik politikai kotériának van igaza a paktum értelmezése szempontjából, hanem fontos az, hogy a magyar kormány vállalja-e az ujonclétszám emelését vagy másként: lesz-e újabb katonai teher vagy sem? Ezért nem keressük mindenáron, hogy a kormány elköttelezte-e magát a létszámfelemésre, hanem inkább elhiszszük, hogy nem tette, ha újra ki is jelenti, hogy nem tette. Segítsünk-e Bécsnek és a katonai köröknek abban, hogy egy esetleg kétérteimű vagy erőszakosan magyarázott paktum szövege úgy magyarázttassék, ahogy az

a bécsi katonai köröknek kedvez? Nem-e a magyar álláspont védelmének első föltétele az, hogy amennyiben tényleg félreértés van a paktum szövegében, azt úgy értelmezzék, ahogy a nemzeti érdekeknek, de a szociális érdekeknek is inkább megfeleljen? A katonai moloch torkába csak azért dobjunk újabb aranyakat, hogy be legyen igazolva, hogy a kormányunk rossz? Csak azért neveljük a militarizmusnak soha be nem teió étvágyát, hogy beigazoljuk a magyar kormány rosszhiszeműségét, a vezérek hatalomvágyát? Csak azért hirdessük a kormány számtalan hibáit, bűneit most, éppen most, hogy álláspontját gyengítsük azokkal szemben, akik a népuralom ellen meg egy pár ezer szuronyt és fegyvert akarnak aktívá tenni? A kormányelnök és a kereskedelmi miniszter nyilatkozatát örvendezve szögezzük le, mert egy garanciával és egy megnyugtatóssal gazdagabbak vagyunk, hogy az ujonclétszám felemeléséből semmi sem lesz.

Ha pedig nem lesz, ha a kormány már az első kísérletnél érelyesen szembeszáll a katonai körök követeléseivel, annak kétségkívül csak a demokrácia barátjai örvendezhetnek leginkább. Azok, akik a béke fönttartásától ösztönelt remélik a nagy reformok megvalósulását s akiknek tökéletesen mindegy, hogy ezeket a reformokat kik csinálják meg. Nem az a kérdés immár hogy ki miképp magyarazza a paktum homályos szövegét vagy pontjait, hanem az, hogy a kormány komolyan ellene áll-e annak az értelmezésnek, melyet Bécsben lansziroznak. Hogy pedig ez az ellentállás hatékony lehessen, hogy a kormány komoly ellentállásának útjába egyetlen egy akadály se gördíttessék, azt hisszük, nemcsak nemzeti, de szociális szempontból is egyaránt kötelesség. Mert mi lesz a várva-várt reformokkal, ha elfogadjuk Schönauich paktum-magyarázatait, mely halomra döntén az alkotmányos rendet, minden reformmunka alapját?

Szentes a Rákóczi-ünnepben.

Lélekemelő meleg közvetlenséggel szentelt ünnepet városunk közönsége azoknak a történeti nevezetességű, felejtethetetlen emlékezetes napoknak, melyekben II. Rákóczi Ferenc, a nagy fejedelem, a lángelkő szabadsághős 170 év előtt Rodostóban sirba tett hult teteme, kikelve sirjából, diadalmas útnak tért vissza az édes hazába, amely annak megszentelt földjében almodja tovább,

vele együtt hazahozott bujdosó társainak tetemeivel együtt, az örökszép álmat magyar dicsőségről, magyar szabadságról.

Nem zavarjuk városunk ünnepeinek méltatását azzal, mint járt el a városi küldöttség Szegeden abban a misszióban, hogy a szent hamvak ravatalára a város közönségének koszorúját elhelyezze. Erről máshol írunk s itt csak az itthoni ünnepegről számolunk be, mely október 29-én, a kassai temetkezés napján folyt le s amelyben résztvett a város egész egyeteme, ifja és véne gyermeke és aggja.

A város már október 27-én, mikor a szent tetemetek hozó vonat magyar földre ért, lobogódiszt öltött s az üzletek kirakatait is nemzetiszínbe vonta be az örvendező örömunnepet üő hazafias kegyelet mi mellett a legtöbb kirakataban Rákóczi-képek is életkítették az unnepi diszt.

Október 29-én reggel fél 8 órakor megkondultak a reformatus templom harangjai, unnepi istentiszteletre hívta a közönséget Nyolc óraker volt itt a isteni-tisztelet, melyen részt vettek: a várm. és városi tisztikar utóbbi a diszmagyarba öltözött Matéffy Ferenc dr. polgarmesterrel az élén. Az istentisztelet alatt az énekkar gyönyörű énekeket adott elő, Futó Zoltán lelkész pedig költői lendülettel, magas szarnyalasú imat mondott.

Innen a hatóságok s testületek 10 óraker a katolikus templomba vonultak, ahol Ular Istvan dr. plebános-prelátus fényes segédlettel misét celebrált, miközben Khirer János kantor szebbnél-szebb kuruc melódiákat adott elő s mise végétével Ular Istvan mondott mélyen megható imat a nagy fejedelem lelki üdvéért.

Ezutan az evangélikusok új templomába vonultak be a hatóságok és a közönség, melynek ilyen nagy alkalmakkor való befogadására a templom méretei bizony szűkek de az unnepi itt is példis rendben folyt le és Petrovics Soma esperes-lelkész költői hasonlatokban gazdag, szép beszéde csak fokozta az unnepi hangulat áhatatát.

Majd a görög templomban volt unnepi istentisztelet, melyet az egyház lelkésze, Sze-kulics Teofil celebrált s végül a zsidó templomhoz vonultak ki a hatóságok és testületek, melynek úgy fölszintje, mint körben futó karzata a szorongásig megtelt ünnepi közönséggel. Az unnepi istentisztelet itt a szentesi daloskör éneke nyitotta meg, mely után az egyház új kantora, Lebovics Illés egy, ezen alkalomra a rabbinus által szövegeztet és ő általa megzenésített héber egyházi éneket énekel Rákóczi fejedelem lelki-üdvéért, — melynek utolsó akkordjai ahogy elhangzottak, Friedmann Gyula dr. hitk. rabbi lépett a szószékre és mondott izzó hazafias érzéstől áthatott szép

beszédet, amelyben tömören, markánsan jellemezve Rakóczi és korát és a nagy fejedelmét által vivott szabadságharc eszmei tartalmát, gyönyörű imával végezte a közönséget mélyen megindított magvas beszédet. A daloskór énekelte meg elő a H a z a d n a k r e n d ü l e t l e n ü l e s i s v e r s z a k á t és ezzel a délelőtti templomi ünnepségk rendje bezárult.

Kiegészítették azonban a délelőtti ünnepségek sorát az iskolai ünnepek is. Az iparostanonok iskolájának ünnepsége vasárnap délelőtt 10 órakor volt s ott Körte és Sándor igazgató mondott emlékbeszédet.

Október 29-én, a kassai temetkezés napján szünetelt az oktatás az összes iskolákban, amint hogy szünetelt a napon az üzleti élet is, mert az összes üzletek zárva maradtak. Az iskolai ünnepek a napon a következő rendben folytak le:

Délelőtt 10 órakor a polgári leányiskolában, ahol Gond a Júlia igazgató méltatta szép beszédében Rakóczi és korát s ahol szavalat és ének után a tanuók testületileg vonultak ki a Kossuth-terre, hogy Kossuth Lajos szobrát megkoszorúzzák. Ugyancsak délelőtt 10 órakor a zsidó iskolában, ahol a gyermeknek éneke után Fodor David vezető tanító a gyermek Rakóczi Ferencet vezette, a gyermeki lélekhez simuló eszmekörben a tanuók elé. Délután 2 órakor pedig a gimnázium növendékei tartottak Rakóczi-ünnepet, melyen szavalat és ének közben Berecz Sándor dr. tanár mondott tartalmas, szép emlékbeszédet. — Ezeket megelőzően, vasárnap a református és katolikus iskolások is Rakóczi-ünnepet ültek és szép Rakóczi-ünnep folyt le a központi kisdodovában is, Bóné Antáné óvónő díszteretes buzgalmából.

Október 29-én délután 5 órakor tartotta Szentes város képviselőtestülete, ünnepi díszközgyűlést, Mátéffy Ferenc dr. polgármester elnöklése mellett, a színházteremben, melynek pályahat az alkalommal előkelő, díszes hölgyközönség foglalta el, míg lent a földszinten is teljesen megtelt a közönségnek fenntartott hely.

A díszközgyűlésre jővő Bugyi Antal főjegyzőt, aki súlyos balesete óta ezúttal jött ki először lakasáról, rokonszenves éljenzéssel fogadta a közgyűlés.

Mátéffy Ferenc dr. polgármester a díszközgyűlés összehívását rövidcsen indokolta, azt megnyitottnak jelenti ki s aztan felhívta a főjegyzőt, emlékbeszédének elmondására.

Mély csöndben, ünnepi ahítat közepett olvasta fel ezutan Bugyi Antal főjegyző az alkalomra szerkesztett, eszmileg is gazdag, hazafias érztől áthatott, emlékedett szellemű emlékbeszédét, mely mély hatást tett a jelenlévőkre s amelynek végeztével önkéntelenül harsant fel a taps és éljenzés a képviselők sorain végig.

Dr. Mátéffy Ferenc polgármester irditványára kimondta a közgyűlés, hogy a szép beszédet egész terjedelmében jegyzőkönyvébe iktatja, majd Balogh János szépen, történeti fejtegetésekkel megokolt indítványának szintén egyhangú elfogadásával kimondotta azt is, hogy az aznapon az egyházak lelkeséji által mondott imákat és beszédeket összegyűjtve, azokat minden időkre megőrizi a város levéltárban.

Még a jegyzőkönyvhitelesítőkét rendel-

ték ki és ezzel a város ünnepege bezárult.

Ha még megemlítjük, hogy a délelőtti istentisztelek alatt az utcákon az összes vilamos lámpák égtek, hogy a kassai temetés ideje alatt az összes harangok egy óra hosszig zúgtak s hogy este több ház fényesen volt kivilágítva: teljesen hű képét adtuk meg ezzel Szentes város magasztos Rakóczi-ünnepének.

Az ipar és a nemzeti állam.

Kétséget nem szenved, hogy iparunk fejlesztése, hazai ipari vállalatok, gyárak létesítése többé nem csak szükséges valami, hanem egyenesen nemzeti érdek. A fejlett ipar fejlett kereskedelmet, vagyonosodást, erőt jelent, a mely javakból nekünk, sajnos, csak lelető adatot, pedig a műveltség, a kultúra sem fejlődhetik igazan bizonyos anyagi jólét nélkül; s habár el kell ismerni annak igazságot, hogy iparunk igazán csak gazdasági önállóságunk megteremtésével fejlődhetik ki, szomat kell vetnünk helyzetünkkel s nem szabad kicsinyelnünk az előkészítő munkálatokat sem.

Iparunk gyermekkorát éli, csak kezdetén vagyunk a nagy eszköz létrehozásának, mely hivatva lesz az erős nemzeti magyar birodalom megalkotásának munkáinak, s ha egyrészt sajnálattal konstatáljuk is a meg mindig csak gyermekkorot, marészt a kezdet megadja a lehetőséget úgy kovacsolni az eszközt, hogy az a végcél elérésére, a nagy mű létrehozására alkalmas legyen.

Mert hiába, az ércnek másik oldala is van s ha all az igazság, hogy fejlett ipar gazdasági fellendülést, kulturát jelent; az ipari fejlettséggel egyszerűs mind rendszeren oly tarsadalmi bajok jarnak együtt, melyeket kifejődvé lathatunk a nyugaton s a minék előjelét az utóbbi időben gyariparunk kez dődő fellendülésével mar-mar észrevehettük.

Ha a nyugati nagy iparúzó államok tarsadalmi bajairól óvassunk, a meghasonlas bizonyos jeleit lathatjuk, mely a munkast a munkaadóval, sőt az egyes tarsadalmi osztályokat is az együttműködés helyett egymás ellen állítja. És ma mar nem csupán a magában véve is nagyfontosságú munkaskérdést lathatjuk előtérben, hanem egyuttal a gazdasági vasagok egész bonyodalmat, melyet a nemzetközi verseny, a világverseny hozott létre s mely a népek ellentétes érdekének összeütököséséből keletkezett. A kartelek, a trösztök korát éljük, a mi a vagyoni tultegnésből eredő hajszolt versenynek, s a túltelemnek jele. A túltejődött gyaripar következményeként összehalmozódott tőke gyümölcsötözése csak a kisebb erők elnyomása, leigázása mellett lehetőséges. És előall a dúsgazdag gyárosok osztálya, kikkel szemben sapad a tömegnyomor, a pauperismus, megsemmisül a kisipar, s az igába hajtott munkaskéz kész talaja, meleggya minden eszmekeínovének, a modern tarsadalm minden bajának. A világon minden tetteg vagy intézménynek kritériuma az eredmény s ha a domináló gyaripar meghasonlasokat eredményezhet bármely formában is, mar a kezdetnél határookra, a bajok elharítására kell gondolni, mert osszra vezet mindaz az intézmény, mely több taborra oszthatja a tarsadalmat.

Mezőgazdasági állam vagyunk s hogy mindzideig ennél maradtunk, okat nem egyedül hazánk történetében, a folytonos harcokban kell keresnünk, hanem faji sajátságunkban is, mely jobban hajlik a szabad, független foglalkozást nyújtó mezőgazdaság felé, mint a leköltöt, zárkózott ipari, különösen gyaripari munka felé. És bar a mult mostoha viszonyai mellett is megmutattuk, hogy van magyar kéz, erő és tehetség az ipari alkotásokra is: a magyar nép zöme földhétségben szenved, vagyódása a föld után kiirt-hatatlán. Ezzel forrasztja egybe asaládi életét, tűzhelye örömeit, a szülőföld, a haza szeretetét; egész faji léte, függetlenségi ér-zete ezzel függ össze. Ez az érzés a nemzet erkölcsi tőkéje, melyet érinteni csak óvatosan lehet.

De marészt ha a modern tudás egyik főeszközét, a statisztikát nézzük, szinte lehetetlenek találjuk ama nagy összegeket, melyek a legegyszerűbb ipari termékéket hazánkban a külföldre vándorolnak. Elfogódva, telve aggodalommal nézzük a vérvetéséget, melyet a nemzet a kivándorlással elszívni kénytelen. Nem önkénytelenül alle elő a földat, megtartani magunknak az erőt, megakadályozni a vérvetéséget, tért nyitni a munkásokéknak s előállítani mindazt, a miért az idegennek adozunk.

Kélet s nyugat határan, nagy nemzetek útközéppontjan hazánk oly sok viharban megallott. Megallott, mert ősi intézményeivel való ragaszkodással mindig össze tudta egyeztetni a kor kivanalmával. És ha a kor, ha viszonyaink és helyzetünk ma már az anyagi küzdést és gyarapodást is megkivánják, ha mezőgazdaságunk a népesség szaporodásával sem a tér, sem az anyagiakban nem szolghalhat mar nemzetünk kívánt haladására és erősödésére, alkalmazkodni fogunk tudni a kor, a szükség kivanalmaihoz. Nagy iparfejlesztési korszak előtt állunk. Fejődő iparunk azonban csak úgy fogja igazán nagy előjást szolgálni, csak akkor valik az erős magyar birodalom kiépítésének igazi eszközévé, ha nem indul oly keretben, mely a nemzetköziséget igényli. Az erős szabad mértékésében a gyöngébb fötélten elmarad s ki akarná allítani, hogy mi mérkőzhettek. Hangzik a jelszó: keletre, a Balkanon kell kivitelet piactot hódítani. Ne sajnáljunk mi kivitelre, legfőjébb valami specialitás gyarításával, elég nekünk saját piacunk ellátása. De szerintem ipari végcélunk is csak az lehet, amit a hazai, a nemzeti keretek megszabnak; s ha ezt elérjük, ez mar ogy erőt jelent mely minden idők viharával dacolni fog. A magyar gyaripar csak nemzeti alapon fejlődhetik, értem ez alatt az előállított terméket s az előállítás módját egyaránt. Mi általánoságban csak a nekünk szükséges termékeket állithatjuk elő, domináló gyariparra a világversenyre, ha a lehetőség meg is volna, nem gondolhatunk nemzetileg haszonnal. S az előállítás módjának, a gyararak berendezésének és üzemenek is alkalmazkodni kell faji sajátságunkhoz. Nem lehet nemzeti érdek nagy gyarvarosokat, s ennek következményeként specialis gyari munkaszajlást létesíteni. Példa ra egész Nyugat összes szocialis bajaival, hogy ez mindig szűljő az osztályharcoknak s mindenkor termék talaja a modern apostoiok konkolyvetésének. Vagy nem lathat-e csak legutóbb is fővárosunkban azt a félrevezető fölízgatott tömeget, élén azokkal az alakokkal, kik a törvénytelen kormány kormánycsökkenés szegődvé, a Marseille hangjai mellett terrorizáltak a hazafias küzdelmet.

Hazai viszonyaink, fajnuk sajátsága és érdeke a periferiákra utalja a magyar ipart. Hegyi vidékeink kínálva kínálják ehhez az olcsó erőt s hivatalos adatok szerint hegyi patakainkban évenként közel két millió könynyen értékesíthető óerő mintegy száz millió korona értékben véssz elő felhasználatlan. — Itt a kedvezőtlen elhelyeztet a vidék népe és sajátsága szerint elosztott, de sohasem csoportosított gyaripar kettős nemzeti missziót tejesíthet mert a nemzeti vagyonosodás erősödés állandó forrása mellett levezetője, elhelyeztet tere lesz népünk szaporodásának, mely most a kivándorlásban véssz elő az orszagra. S valamint nemzetileg haszonnal nem lehetnek a városok gyari középontok, úgy az Allóidnek, is meg kell maradni a nemzeti sajátságot megtartó, fajmagyarságot nevelő, karát termelő rónának, melynek óstisza levezetője a gyari lust meg ne rontsa, hol a fajú, a tanyavilág óserkölcsö, óserjeje mindenkor magját, zömét tegye a nemzeti faji erőnek, melyből a többi szerv tapalkozik, s melyet társai mindenkor elsőrendű nemzeti érdek marad.

De a gyari telepek is órtaló bastáyi lehetnek a végken, a magyarságnak ha berendezésük, üzmenük alkalmazkedik faji sajátságunkhoz. Hegyi vidékeink a föld még elég olcsó ahhoz, hogy egy pár nagy telepet alkot nagy területen úgy rendezkedhetik be, hogy minden egyes munkasnak

lehetővé telti józan takarékossgal egy kis föld, egy kis gazdaság szerzését, hol hasznos s egészséges foglalkozással családja elhathatja szerény astatat apró szükséglettel s nem kénytelen az anya, a gyermek is a gyarban dolgozni. Ő maga pedig faradságos napi munkája után a korcsma, a gyűlések és egyesületek helyett, a családi körbe, saját otthonába vonhat vissza údúni s mindenkor megelégedett érzéssel gondolhat öreg-sége nyugalmára.

Nem a kényszer sem a gyamkodás, kedvezések biztosítása vagy jétékony intézmények létesítése az, ami a munkást meg-öjva és megelégedetté teszi. Az otthon, a család, a viszonylagos jólét s a biztos jövő nyugalma az, mely a munkást jó munkássá, a haza hasznos polgarává teszi s megöjva a méteyllyel, melynek pusztításait a szociális bajokban, a sztrajkokban oly sajnósan tapasztaltuk.

Ha iparfejlesztésünk korszakának kezdetén a fejlődést ez irányba tereljük, ha az állam minden eszközzel, sőt kiszabott föltételekkel is ily irányban adja segítségét, érvényesíti befolyását és hatalmát, elkerülhetjük a bajokat, melyek ily nagy atalakulásokkal járnak szoktak s tejlődő iparunk igazi hatalmas eszközevé lesz az erős, egységes magyar birodalom megalakításának.

Ujdonságok

Szentes, 1906. november 1.

— **A reformáció emlékünnepe.** A protestáns egyházak tegnap tartottak a reformáció évenként tartani szokott emlékünnepeit, mely alkalommal természetesen az oktatás is szünetelt a protestáns iskolákban. A reformáció emlékünnepe délelőtt 8 órakor a helybeli református templomban tartott istentiszteleten F u t ó Zoltán lelkész, — az evangélikus templomban tartott istentiszteleten pedig P e t r o v i c s Soma esperes mondtak szent beszédet.

— **Főispánbeiktatás.** Cicatricis Lajos dr. alispán a mult heten való Budapest tartózkodása alatt véglegesen megállapodott Kelemen Béla főispánnal az installáció ideje és rendje tekintetében. Ezek szerint Szentesen az új főispán beiktatása november 26-án, hétfőn napon lesz és Kelemen Béla főispán ezt megelőzően, november 25-én érkezik Szentesre. Szegeden november 12-én lesz Kelemen Béla főispáni beiktatása, a szegedi installáció tehát megelőzi a Csongrád varmegyét.

— **A Duna—Tisza-csatorna.** Minden mozgalom, melyet a Duna—Tisza-csatorna ügyében észlelünk, közvetlenül érdekel bennünket s arra kötelez, hogy rea az illetékes köreink figyelmét és fölhiujuk. Jasznagyközsölnök varmegye törvényhatóságának kiküldött bizottsága, mint Szolnokról jelentik, gróf Almássy Imre elnökségével ulést tartott a Duna—Tisza-csatorna ügyében Az értekezlet azt a memorandum-tervezet tárgyalta, melyet a törvényhatóság a kormány elé terjeszt s amelyben a Duna—Tisza-csatorna olyan kiépítést indokolja meg, hogy a tiszai torkolat Szolnokra létesüljön. Weisz Lajos elöadó terjesztette elő erre nézve kidolgozott javaslatát, mely tárgyalva a kereskedelmi minisztérium által kiadott nagy-szabasú csatorna munkálatot, ramutat annak számitásbeli és közgazdasági irányú teves adataira s azok helyreigazításával igyekszik kimutatni, hogy a tiszai torkolat nem Szegedre, vagy Csongrádra, hanem a közgazdasági közérdekek s a keleti és felső-tiszai országész szempontjából csakis Szolnokra tehető, mint amely gócponton ma is össze futnak az érintett hatalmas gabonatermelő,

erdő-, bányas és sövidék, nemkülömben a felső magyarországi óriás vas-és gyártelpek szallító érdekei. A bizottság beható tárgyalás után elhatározta, hogy a kibővitendő tanulmányt küldöttségileg nyújtja át a kereskedelmi és fölmivvelésügyi minisztereknek, egy-szersmind pedig az érdekelte felsőmagyarországi varmegyék és országgyűlési képviselőik körében a szolnoki torkolat mellett propagandát indít s azokat legközelebb Budapestre értekezletre hívja meg. Megbizta a gyűlést S z a v a y Gyulát, a debreceni iparkamara titkárt, hogy e végből készítsen egy, a tárgy népszerű ismertetésére alkalmas munkálatot, melyet a varmegye az érdekelteknek meg fog küldeni.

— **A tápai választás.** Csongrád varmegye központi választmánya tegnap délelőtt ülésezett Cicatricis Lajos dr. alispán elnöklése mellett, hogy a tápai képviselőválasztásra a szükségessé előintézkedéseket megtegye. A központi választmány úgy intézkedett ez ülésén, hogy a tápai képviselőválasztás napjál, november 15-ét tülte ki és választási elnökül Sulcz Lajos dr. arvaszeki ulnököt, helyettes elnökül Burger Zalmond dorozsmai jegyzőt küldte ki.

— **A szentesi Rákóczi-küldöttség Szegeden.** A Szentes város képviselőtestülete által választott 12 tagú küldöttség, melynek feladata az volt, hogy Szentes város közönségének koszorúját, a Szeged állomáson október 27-én éjjel átröbögő vonaton, mely II. Rákóczi Ferenc fejedelem szent hamvait hozta haza, a dicső szabadsághős ravatalára helyezze. 10 tagra leolvadva szombaton reggel 8 órakor utazott be Szegedre magával vivén a díszes koszorút, melynél különb egy se volt — Szeged városát sem véve ki — a Szegeden leadott koszorúk között s amelyet maga Szeged közönsége is egyértelműleg a legszebbnek mondott szalagja néhez aranyhímzésében is. az összes koszorúk között, Csakhygy Szegeden volt a küldöttség, szegedi paradén, sunnepélyen, amelyek már híresek arról, hogy soha rendben, előíras szerint le nem lölynak, mert hat a szegedi rendező uraknak megvan az az erényük, hogy amint magukra öltöttek a díszruhat többé nem rendeznek. hanem beallanak ök is — közönségek és mint közönség, bírják a szegedi közönség azt az általános erényét, hogy ök is segítenek rendezéset csinálni. Jart a szentesi küldöttség a városháza fűhöz-fához felvilágosítást, utbaigazítást kérni: hogy, lesz s mint lesz? — de bizony egy teremtet lelket sem talált aki ezt meg tudta volna mondani, mindennél csak az hangzott feléjük, hogy — majd intézkedni fogunk. És intézkedtek is. 150 csendőr, 120 gyalogos és 20 lovasrendőr állt a rendezés rendelkezésére, mely aztan annak a nagy haderőnek tétlenségéllomanyba helyezéseivel kint a vasutallomas perronján, a szent tetemetek hozó vonat berobogásakor egy olyan kiváló sikerű, országos botanyában menő rendezéset rögtönzött, melynél különb a legszandékosabb ügyességgel sem lehetett volna csinálni s amelynek hogy emberélet is nem esett áldozatul, bizony nem a derék szegedi rendezés, s nem is a szegedi közönség figyelemzett-ségének, hanem tisztára a kegyes véletlennek az érdeme. Hogy mily en arányú volt a szegedi botrány, erről fogalmat alkothat magának az, aki megtudja, hogy V á r a d y Arpád püspök és fényes papi segédlete csak hatalmas oldalbalokékek elszendése árán jutottak hozzá, az egyházi szertartás végett, a ravatalos vagonhoz s hogy saját polgármesterüket is lesodorták a derék szegediek az emelvényről, úgy hogy csak éppen belefoghatott beszédébe, de az első mondatnál tovább nem juthatott el. Ebben az embergyilkos tülekedésben a szentesi kiküldöttek a szó szoros értelmében testüikkel védtek

meg a város közönségének koszorúját az elpusztulástól. Persze egész épségben nem örízhettek meg. A koszorú bizony jól összelapult. De mégis sikerült az a ravatalos vagon mellett levő koszorús kocsiába elhelyezniük, amit nem minden város küldöttsége, még Szeged város sem tehetett meg, mert ennek a koszorúszalagja is jól megtépdött az örületes tolongásba.

— **Porubszky József: apátplebános.** A csongrádiak közszertetben és közbecsülésben levő plebánosát, mint értesülünk, a váci megyés püspök legközelebb az apati cím és jelleg adományozásával tünnteti ki. Mint apátnak, a nevezett plebánosnak, aki különben pápai kamarás is, joga lesz vielni a püspöki jelvényeket: a püspöksüveget, a gykrít és a pásztorbotot. A kitüntetés egy derék igaz lelkipásztort ör, akinek illetén előhaladása bizonyára örömet kelt hívei és tisztelői nagy taborában.

— **Kelemen Béla búcsúzása.** Kelemen Béla főispán, aki a tápai mandátumról való lemondását már bejelentette, — nyílt levélben búcsúzik el választótól. A levélben ramutatva főispánna történt kinevezetésére, hangsulyozza, hogy búcsúzásra voltaképpen semmi ok nincsen, mert hiszen új állásban szoros öszekötötésben marad ult választókerülete közönségeivel, melyek érdekeinek hü szolgálata fogja ezután is egyik feladatát képezni. Kifejezi ezután a főispán azt a reményét, hogy a kerület ezután is hü marad a függetlenségi és 48-as elvekhez s a régi zászlóhoz s végül köszönetét fejezi ki elvbarátainak, a függetlenségi 48-as part hivenek vele szemben annyiszor nyilvánult bizalmaért és tantorithatatlan ragaszkodásáért, melyet — úgymond — mindenkor a köjóra irányuló önzetlen munkálkodással iparkodott viszonzani.

— **A Zsoldos pár kriptába helyezése.** A mult év őszén oly döbbenetes módon csaknem egyszerre kimult és a ravatalon egy időben fekvő Zsoldos-pár: ifj. Zsoldos Ferenc és neje F o d o r Anna haló porait tegnap helyezte át a gyermeki kegyelet az ideglgenes sírból az azóta épült családi sírboltba. A megható kegyeletes aktusra a ref közéletmetöbe gyülekeztek ki az elhunyt házaspár gyermeki, unokái, rokonai és számos tisztelői, hogy tanúi legyenek a megható szertartásnak, melyen F u t ó Zoltán lelkész mondtott, a résztvevöket mélyen megindító szép imat.

— **Eljegyzés.** B r a n d Samu, a Székely-féle gózmalom és fűrésztelap tisztviselője a napokban jegyezte el magának F i s c h e r Mariska kisasszonyt, F i s c h e r Albert vendéglős és szódavizgyáros kedves, szép leányt.

— **Augusztia főhercagnó a magyar nőkhöz.** Augusztia főhercagnó megható kérelmet intéz a magyar úrasszonyokhoz. Csak egy virágzatot kér a tudóbetegnek szeretteink sírjára teendő koszorúból. A jászvekhöz intézett fölhlvas a következő:

»Egy szál virágot kér a József kir. herceg Szanatórium Egyesület abból a koszorúból, melylyel halottak napján a kegyeletes szív kedves halottjainak a sírját ékesíti. Ha minden sirra tett koszorúból csak egy virágzatot és a sírokon gyujtott mécsékből csak egy lángot a tudóbetegség terjedésének megállítására fölajánlanak: ezer és ezer emberéletet lehetne megmenteni. Nem halna meg akkor nyolcvanezer ember tudóbetegségben évente. Nem lenne annyi kölyök, nem lenne annyi nyomor, nem lenne annyi árval Magyar hölgyek! Siessünk a nemes emberbarati cél támogatására! Tegyük jelszavá:

csak egy virágszálat a kegyelet koszorújából! És az életnek visszaadott ezrek fogják áldani jócskekedetűnket. Magyar hölgyek! Aldozuk a női szív egész lelkesedését ennek a nemzetszavató kórnak enyhítésére. Legyünk azon, hogy minél többen ajánlják fel adományait a tudóbbetek megmentésére. Minden adománya a József kjr. herceg Szanatórium Egyesületnek küldendő, Budapestre, IX. Lónyay-útcá 47. — Augustza főhercegnő.

— A tápói kerületből. A tápói kerület függetlenségi és 48-as pártjának jelöltje: Reöck Iván vasárnap Kisteleken tartott programbeszédet. A kisteleki vasútállomáson nagy közönség fogadta és kísérte be a községbe a jelöltet. A programbeszédet több ezer főnyi közönség hallgatta meg. Várossy Gyula plebános partelnök nyitotta meg a gyűlést és ajánlotta Reöcköt. Ezután a programbeszéd következett, melyet a hallgatóság zajos tetszéssel és lelkesedéssel fogadott. Délután a jelölt az egyes társasköröket látogatta meg. November 1-én, tehát ma Sándorfalván mond Reöck Iván programbeszédet.

— A hadsereg főlezerelésének reformja. Bécsből jelentik, hogy a hadsereg főlezerelésére vonatkozólag új szabályokat dolgoztak ki, amelyek sok könnyítést foglalnak magukban. A tisztok a köpeny mellett hosszú gallért és meghatározott alkalmakkor kényelmes tabori sapkát viselhetnek. A civkikert ezentúl gyakorlatok alkalmakor is hordhatják. A tisztok hosszú gallér és tabori sapkákön kívüli bizonyos alkalmakkor sötétbarna gíaszkezetűt, kamásit, fűzős- és lakcipőt, prémmel bélelt köpönt és fegyverkabátot is hordhatnak. A tényleges szolgálatban levő tisztok és hadbírák fekete, két sor gombbal ellátott kabátot is kapnak. Kiváló szolgálatokért a legénység külön jelvényeket kap: A csakót a legénység ezután vasár- és ünnep-napokon csakis délelőtt fogja hordozni.

— A tiszai hajózás beszüntetése. A tiszai rendes hajózáratok az ez évi hajózási évadra, Szeged és Szolnok között a következő módon szüntetik meg. Utolsó fel- és lemenet Csongrad és Szeged között november 10-én, utolsó hegymenet Csongrádról Szolnokra november 11-én, úgy, hogy az ezen napon Szolnokról Csongrádra esedékes völgyemenet már elmarad.

— Mikor vonulnak be az ujoncok? A most folyó 1906. évi ujoncozás során bentmaradó ujoncokat az érdekelhetik legkövetlenebbül, hogy mikor kell megkezdniük a katonai szolgálatot, mikor kell berukkolniuk? Megbízható forrásból vett értesülésünk szerint a most besorozott ujoncok bevonulási idejét 1907. évi január 15-re tűzte ki a hadvezetés. A most kiszolgált katonák meg bentartott része ez évi december elején szabadul ki. A januárban bevonuló ujoncok szolgálati ideje pedig 1909. szeptember közepén telik le.

— Tanfolyam elektromotor-kezelőknek. A kereskedelemügyi miniszter a budapesti technológiai ipamúzeumban az érdekeltektől motor tulajdonosok és motorkezelők részére a kisipari elektromotorok szerkezetének megismerése és kezelésének elsajátítása végett rövidebb tartalmu tanfolyamot rendez. — Minthogy első sorban a vidéki elektromotor tulajdonosoknak, kezelőknek és leendő kezelőknek volna érdekében ezen hat napig tartó tanfolyam elvégzése a szegedi ker. skedelmű és iparkamara felhívja a kerületében lakó (Bacs-Bodrog és Csongrád vármegyék, Bija, Hódmezővásárhely, Szabadka, Szeged, Zombor és Újvidék városok) elektromotor tulajdonosokat és azokat az önálló iparosokat, akik elektromotor üzemre szándékoznak be-

rendeskedni, elektromotort kezelni készülnék, vagy már kezelnek és akikkel a tulajdonosok motoraitak kezelteni kívánják, továbbá elektromos szerelőket, elektromos központi telepek szakmunkásait, hogy akik e tanfolyamban résztvinnak kívánják lakóhelyük megnevezésével, november hó 10-ig a szegedi kereskedelmi és iparkamaránál szóbelileg, vagy írásbelileg jelentkezzenek. A tanfolyam díjtalan, csupan a beíratás alkalmával tartoznak a résztvevők két korona beíratási díjat fizetni. A jelentkezőknek, illetve a tanfolyam tényleges látogatóinak a kereskedelemügyi miniszter a magyar államvasutak és az ennek kezelésében levő helyi érdekű vasutak vonalaira és lakóhelyükről Budapestre és vissza s óló útazáshoz a III. kocsiosztályban felül menetjegyet engedélyez.

Serdülő leányok

sokszor vannak ráutalva egy erősítő szerte, hogy a természetet támogassák és hogy fejlődésüknek sokféle nehézségeit legyőzhessék. A Scott-féle Emulsió, mely alfoszphorsavas méz és nátron hozzáadásával a gyógyszerkamajolajból készül, mindenkor a legkitűnőbb és legmegbízhatóbb erősítő szernek bizonyult. Kizárólag a legjobb anyagokból gyártják és a sajátos Scott féle eljárás következtében oly jó ízű és könnyen emészthetővé válik, hogy a legcskélyebb emésztési zavarokat sem okozza, sőt ellenkezőleg rendezi az emésztést és gerjeszti az étvágyat. A Scott-féle Emulsió emésztőgyógyászattal hatosabb, mint a közönséges csukamajolaj. V. 4-1

A Scott-féle Emulsió valódiságának jele a hátán nagy csukahalat vivő halász védjegye.

Ezen lapra való hivatkozással és 75 fillér levélbéli beküldés ellenében mintával bérmentve szolgál:

Dr. BUDAI EMIL, »Vrosi gyógyszer-tára«

BUDAPEST, IV., VACZI-ÚTCA 34.50.

Egy eredeti üveg ára: 2 K. 50 fillér.

Kapható minden gyógyszerárban.

— Bogdán csendőrmester ügye Több héttel ezelőtt járt be csaknem az összes lapok az a hír, melyet mi is átvettünk akkor, hogy Bogdán József volt csongrádi járási csendőrmestert bizonyos alítólagos végrendelet-hamisítás miatt, a szegedi törvényszék megkeresésére, Spalla Aurél csendőrszázados letartóztatta. A hírt akkor Bogdán őrmester lapunkban is megcáfolta. Most pedig, értesülésünk szerint, az ellene folyó vizsgálat is befejezést nyert azzal, hogy Bogdán őrmester teljes artatlansága kiderült úgy, hogy már el is hagyhatta a szentesi csendőrlaktanyát, hol azért tartózkodott, nehogy ellenségei őt a vizsgálat meghúzásával vadolhassák. Bogdán őrmester már el is utazott Szentesről Csongrádra.

Felolvaszerkesztő: BÁNFALVI LAJOS.
Kiadótulajdonos: »Szentes és Vidéke« könyvnyomda.

Minden utánzat és utánnyomás büntethető. Valódi a

Thierry-féle balzsam

csakis a zöld apácavédjeggyel. Törvényesen védve. Régtől híres, főülmulhatatlan emésztési zavarok, gyomorgörcs, kölika, katarus mellfájás, influenza stb. ellen. Ára: 12 kis, vagy 6 nagy üvegnek, vagy 1 nagy Speciálle üveg patentzárral 5 korona bérmentve.

Thierry Centifolia-nőese általános ismert mint utólag érthellen szer

minden, még oly régi bete, gyuladás, sérülés, abszcessus és daganat ellen. Ára: 2 tégely 3 korona 60 fillér bérmentve. Széküldi csakis előleges fizetés vagy utánvet mellet

Thierry A. gyógyszerüz Pragrada, Rohitsch-Sauerbrunn mellett.

Eredeti köszönőiratok ezreit tartalmazó röpirat ingyen és bérmentve.
Raktár Budapestben: Török József és Dr. Egger Leó
L. Lugoson Vértés L. Gyógyszertárban. 30-21

Előleges jelentés.

Tisztelettel értesítem a nagyérdemű közönséget, hogy a

„KÖZPONTI SZÁLLODA“ NAGYTERMÉBEN,
a mult téli évadban oly annyira közkedvelt

MOZGÓFÉNYKÉPEK

a folyó évi november 10-től kezdve minden este, a multkorinál gazdagabb és változatosabb műsorral, de FÉNYESEBB és TÖKÉLETESEBB kivitelbe is újból láthatók lesznek, a t. közönség szórakoztatására.

A mozgófényképek bemutatása minden este 8 órakor kezdődik, személyenkint 40 fillér belépő díj mellett, melynek gyermekek csak a felét fizetik. — Előadások alatt és közben Ambruz zenekara játszik s a terem fűtve lesz.

A gazdag és változatos első heti műorból kiemelendők:

A rájah kínese szekrénye.

Krémó repülő csillagok

(a Basketow-cirkusz eredeti felvétele)

Tűz a hajón.

Utazás az északi sark felé.

Tiszta italokról, jó konyháról, s

kellő gondoskodás. — Amidőn a

fogását kérem, vagyok

Tulipánkert

Kelmetlen bolha.

Tavaszi tündérnője.

Egy palota égése.

Kanadai erdőirtás.

pontos, gyors kiszolgálásról

n. erd. közönség szives párt-

tisztelettel:

RADÓ,
kávés.

Szentesen, 1906. nov. hó